

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 16 Maiu

Sesiunea a doua a dietei unguresi s'a terminat luni; a treia și cea din urmă în periodul de față se va începe în 27 Septemvre n. a. c.

În ședința de luni presidentul casei deputaților a comunicat, că legea privitoare la scoalele medie, ca articol de lege 30, este sancționată de Maj. Sa.

Situațiunea de pe câmpul de luptă din Asia e pentru francezi serioasă. Ministrul francez a telegrafat comandantului din Cochinchina, că „Francia își va răsbuna pe fiii săi căduți. Acum nu mai e vorba numai de navigațiunea pe fluviul „roșu” de desastrul francezilor în Tonking și de un protectorat mărginit asupra Annam-ului, ci de onoarea armelor franceze. Republica nu va lipsi a încerca spre scopul acesta toate eforturile posibile.

Situațiunea e serioasă, ea va deveni însemnată, dacă China va intra în adevăr în acțiune. China de ađi se deosebesce de China din anii 50 și 60. Armata e însemnată și bineorganizată prin instructori europeni, fiind provădută cu armele cele mai noue. China dispune și de o armată maritimă considerabilă. Nu e lucru ușor a purta resboiu cu un imperiu, care numără 430 milioane de locuitori; aceasta cu atât mai vârtos, cu cât operațiunile au a fi sevirișite pe teritoriu încă prea puțin cunoscut. Mai vin încă chestiunile cu Madagascarul și Congo. Conducătorii republicei au deci cuvânt a fi circumspecți în Europa.

Din Paris se telegrafează asupra cestiunei „Tonking” următorul dialog interesant: Ambasadorul chinez de aici s'a exprimat cătră un diplomat francez în următorul mod: Ambasadorul chinez n'a fost provocat a părăsi Parisul. Depeșele din urmă nu dovedesc alterarea referințelor. China privesce în Tonching un stat vasal. Francia ar fi trebuit să procedă pe cale diplomatică și nu cu puterea armelor. China e necesită a veni ađi în ajutorul „Tonching-ului”. Situațiunea e grea. De altcum e a se aștepta sosirea delegatului francez, Tricou în Peking. China e ađi în stare a întreprinde răsboiul. Arsenalurile sînt în stare bună. Trupele chineze de ađi pot rezista oricărei invasiuni, armata nu mai e desorganizată ca la anul 1860. Miliția numită „Pavillons noirs” nu sînt gloate nedisciplinate ci soldați regulați plătiți de Tuduc.

La întrebarea diplomatului „procedura Franciei e așa dară aproape un „casus belli”

a răspuns ambasadorul francez. „În Tonching, ca și într'alt loc, se respinge forța prin forța. Fluviul „roșu” stă la dispozițiunea comerțului tuturor națiunilor. Reclamațiunile franceze nu pot ave mai multă îndreptățire ca reclamațiunile celorlalte puteri.”

Desbaterea asupra proiectului de lege pentru scoalele secundare în casa magnaților.

(Urmare.)

Arnold Ipolyi (episcopul rom. cat. din Neusohl): Față cu proiectul din discuțiune trebuie subordonate interesele particulare intereselor generale ale statului. În puterea principiului acestuia primesce vorbitoriul proiectul după tecstuarea propusă de comisiune, își rezervă însă dreptul, de a propune ici coale unele emendări. Dinsul primesce proiectul, nu doar că ar fi favoritor pentru catolici, ci cu toate că în multe privințe nu e favoritor pentru catolici. Vorbitoriul amintesc meritele bisericei rom. cat. față cu învățământul în Ungaria.

Condițiunea fundamentală a acțiunii și cooperațiunei sale în direcțiunea aceasta a fost în tot deauna asigurarea principiului moral-religios în scoală și în educațiune. Condițiunea aceasta a zăcut în interesul eminent al statului și nici de cum în interesul privat. Vorbitoriul promite a se mărgini în vorbirea sa exclusiv la momentul acesta religios moral. În privința aceasta ne-a legat proiectul mânilor. Între obiectele de învățământ, enumerate în proiect, religiunea ocupă, ce e drept, locul prim, în pracsă stă însă religiunea în coadă. Celorlalte obiecte de învățământ se consacră pe septemână câte 5—6 oare, singur religiunei numai o oară. Învățământul religios are așa dară o oară la dispozițiune, instrucțiunea din celelalte 30 oare poate fi și fără religiune. Oara aceasta una e prea puțin; învățământul religios în scoalele secundare nu va isbuti. Vorbitoriul citează aici ăsa lui Thiers: „Pentru asigurarea unui stat e mai de lipsă catechismul mic, decât poliția cea mai bine organizată.”

Vorbitoriul se provoacă la raportul asupra învățământului poporal din capitală, apărut de curând. În raportul acesta se ăice, că instrucțiunea religioasă nesuficientă poartă în deosebi vina la decăderea scoalelor din capitală. Nu destul, că e nesuficientă oara unică prescristă pentru învățământul religios, scoalele catolice sînt espuse grației altora și în privința spiritului, în care au a se propune celelalte obiecte de învățământ. Mulți dintre profesorii îmbuibăți de învățaturile eretice mo-

derne umplu de venin inima tinerimei. Rēul acesta se poate curma numai prin învățământul religios. Catolicii se mulțamesc cu influența asupra învățământului religios-moral.

E de dorit înființarea unei autorități supreme religioase; vorbitoriul se alătură în privința aceasta la voința exprimată de arhiepiscopul din Caloccea.

Măsura aceasta nu se poate esecuta, ăic unii, fiindcă biserica catolică n'are autonomie. Aserțiunea aceasta e necorectă. Și biserica catolică își are de secolii autonomia sa; numai forma autonomiei e alta, ca la protestanți. Protestanții au în Ungaria o constituțiune presbiterală, catolicii una episcopală, sau mai bine ăis ierarhică. E întrebarea, care dintre acestea e mai avantajioasă pentru stat? Aici de altcum nu e vorba de autonomie bisericească, ci de autonomie scolară.

Vorbitoriul se declară nemulțămit cu numirea scoalelor secundare, ce ocură în §. 71 al proiectului, căci acolo o mare parte a scoalelor catolice nu se amintesc ca scoale catolice, ci ca scoale „de sub conducerea ministrului”. Scoalele secundare catolice s'au înființat de cătră episcopi și domni catolici; s'au condus de guvern fiind că guvernul era catolic. Acum după ce în decursul timpului s'au desvoltat referințele într'acolo, încât guvernul nu mai este exclusiv catolic, și religiunea catolică nu mai este religiune de stat, nu se poate pretinde dela catolici, să abđică la drepturile și influința lor asupra scoalelor proprii.

Escelența Sa, din parte-mi prea onoratul domn ministru-președinte, a citat eri în privința averei mai mari a unei corporațiuni o ăisă de a le lui Disraeli. Avera mai mare sau mai mică nu poate altera dreptul egal al bisericilor în privința scoalelor proprii. Avera mai mare au oferit până acum și drepturi mai mari. Pe temeiul acesta se bazează și ađi încă instituțiunea viriliștilor și în parte mare și dreptul șederei în casa magnaților. Egala îndreptățire poate fi pretinsă din partea liberalismului, singur comunismul poate postula, ca mărginirea sau detragerea averei să ofere drepturi mai mari. (Mișcare.) Aceasta ar ave pentru stat și pentru societate urmări mai rele ca pentru biserică. Dacă bărbați conservativi ca Disraeli propagă astfel de principii, apoi se nu ne prindă mirarea, că temeiurile statelor și ale societății încep a se clătina. (Mișcare.) Mai curând apretiez apoi aceea, ce a ăis în urmă Escelența Sa, ca bărbat escelenț de stat, că adecă: și dēnsul doresce susținerea stărei actuale a averei. (Ilaritate.)

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de E. B.)

(Urmare.)

„Indignația îmi dădu în momentul acela puteri groaznice. Eu m'am luptat așa de strajnic cu bandiții mei, încât în puține clipe erau amândoi la pământ. Apoi, fără a mai ave grige lor, m'am repețit asupra lui Marco, care voia să se retragă, vędnd întreprinderea sa nereușită. Eu l'am strivit de poartă și i-am smuls spada, care o trase ca să se apere.

— „Miserabile! i-am ăis, eu nu vreau să teucid; dară te vei bate cu mine, și pe loc!

„Marco era slab și fragil. Eu l'am silit a sui treptele înaintea mea, l'am împins în cameră și am încuiat ușa de două ori; mi-am luat spada mea și dându-i pe a sa, i-am ăis:

— „Acum, apără-te; veđi bine, că ai să te bați uneori și cu un om de nimica!

— „Goffredi, îmi răspunse el, lăsând vērful spadei înjos, eu nu vreau să mă bat și nici nu mă voui bate. Eu sînt prea sigur că teucid, și în adevăr, aceasta ar fi o pagubă, căci tu esci un bărbat prea bun. Tu m'ai putut ucide și n'ai făcut-o! Să fim amici!

„Încredēndu-mă fără dușmănie, eu tocmai voiam să-i string mâna, ce mi-o presentă, pre când el îmi dădu repede și îndemănat, cu mâna stângă, o lovitură de stilet cătră grumađi. Eu m'am ferit de armă, care a lunecat și m'a rānit la umăr. Vędnd aceasta, eu n'am mai știut de înfrēnare, am atacat cu furie pe ticălosul acela și l'am silit să se apere. Armele noastre erau egale, dară el avea față cu mine avantajul unei desterități și unei practici, de care eu nici de cum nu dispuneam. Cum a fost, cum nu, destul că eu l'am întins mort la picioarele mele. El a căduț cu spada în mână, fără a mai ăice un cuvânt, însă, cu un suris infernal pe buze. De afară bătea cineva vehement la ușe și se încerca a o sparge. El credea doară că vine momentul răsburării. Eu, sleit de oboseală și de emoțiune, simțeam că sînt perduț, fie că asasinii s'au tređit din ameteală sau că au trimis sbirii să mă prindă. Eu mi-am recules toate puterile ce-mi remaseră, și am sărit pe fereastră, într'o adāncime de vr'o douăzeci de urme; fără a mă lovi greu, am ajuns pe pardoseala curții, și, stringēndu-mi haina pe trup, ca să nu lase

sângele, ce curgea de pe umărul meu, urme, am fugit cât m'au putut duce picioarele.

„Bine că am putut ajunge la câmp. Afacerea mea era din cele mai rele, fiindcă s'a petrecut fără martori. Și ce folos, altcum, că eram în drept, că purtarea mea a fost legitimă și chiar generoasă, că protivnicul meu a fost un scelerat laș? El a aparținut unei familii din cele dintăiu a regatului, și sfânta inquisiție n'ar fi făcut mult șgomot cu un biet ca mine.

„În noaptea cea dintăiu am aflat adăpost, în coliba unui pescar; dară n'aveam nici un ban la mine să plătesc ospitalitatea periculoasă, ce o reclamasem. Altcum vestmintele mele sdrențuite și mângite de sânge nu-mi mai permiteau a mă arăta pe afară. Am suferit mult de rana mea — și nu sciam dacă era grea sau nu. Eu mă simțeam slab și sciam bine că toată poliția regatului era deja în mișcare pentru a mă aresta. Zăcēnd pe o rogojină slabă, în podul unei colibe, plāngeam amar, nu de soartea mea, căci slăbiciunea aceasta nu mi-o ași fi permis, ci de pierderea așa fără de veste și definitivă a bunului meu cardinal și a amabilului meu elev. Eu simțeam cât îi iubisem, și am blăstēmat soartea ce m'a dus într'acolo, de am pătat casa, în care am fost primit, cu atāta încredere și blāndetă.

„Dară nu era vorba de plāns, ci de fugă. Am

Vorbitorii reflectează la vorbirea de eri a baronului Vay și declară, că recunoaște tractatele de pace și legile religioase, la cari se provoacă protestanții, fiindcă acele vorbesc și pentru catolici. Impregiurarea, că prin legile acelea s'au dat protestanților unele legi, dovedește, că catolicii s'au bucurat de drepturi și că cu atât mai vârtos sunt îndreptățiți a pretinde drepturi egale. Catolicii nu cer drepturi mai mari sau prerogative, ei pretind a nu fi împedecați în conducerea învățământului moral-religios și a educațiunii moral-religioase în scoalele lor; aceasta o pretind în interesul statului și al bisericii. Vorbitorii primesc proiectul în general. (Aplause.)

Ministrul de culte și instrucțiune publică **Trefort**: Înaltă casă! Imi permit a lua cuvântul pentru a da ocaziune acelor domni vorbitori, cari vor vorbi după mine să reflecteze la observările, ce le voi face, ca să nu se poată dice, că ministrii vorbesc numai, după ce numai vorbesce nimenea după ei.

După ce te ocupi atâta timp cu o afacere, cu un proiect, precum ne am ocupat cu proiectul de față, repetițiile devin inevitabile, cu atât mai vârtos, căci după convingerea mea, virtutea numită latinesce "veritas" nu poate ave decât un singur termin și se poate valora și fără frase.

Eu sunt deci necesitat să repetesc aceea, ce am spus de atâtea ori: știu apăsător punctul de mănecere al reprezentanților bisericii catolice, precum și punctul de vedere, din care purced onorații reprezentanți ai celorlalte biserici și confesiuni față cu acest proiect, înțeleg deosebirea vederilor lor de ale mele și expresiunea temerilor lor. Aici s'a dat însă expresiune unor doctrine, în privința cărora nu pot primi nici un fel de solidaritate, de aceea fie-mi permis să fac și eu unele observări din punctul de vedere opus, făcând o scurtă reprimire asupra celor șise până acum.

Cu unul din onorații vorbitori de eri, cu Escelenția Sa, episcopul Schlauch din Satu-mare, nu am de gând a mă demite la polemie. Densul a accentuat temerile sale, a știut căuta și și afla deslegarea greutăților privitoare la scoalele catolice. Vorbitorii a aflat deslegarea în drepturile coroanei și în referința dintre biserică și stat. În privința acestei din urmă are tot dreptul Escelenția Sa susținând, că referința aceasta nu-i bine a o altera cu ușurință. (Aplause.) Eu cred că vederile acestea au mulțămît pe vorbitor și că enunțațiunea va exercita chiar și asupra spiritelor celor mai catolice o influință liniștitoare.

Escelenția Sa, Archieppul din Erlau, a desfășurat cu multă cunoștință de cauză și cu iubire întrebarea învățământului special în scoalele secundare. Șic cu iubire și mă învoesc în multe puncte cu cele șise de Escelenția Sa. Recunosc și eu însemnătatea scoalelor secundare. Dl arhiepiscop a atribuit însă afacerii prea mare momentuositate, poate tocmai din iubirea, cu care o a desfășurat. Învățământul secundar are chemarea, numai de a pregăti pe tinerime pentru învățământul mai înalt și nu a o cresce pentru viață. De aceea a fost Escelenția Sa încâtva în rătăcire susținând, că isvorul tuturor relelor noastre sociale este defectuoasa organizațiune a scoalelor secundare.

Nu-i acesta isvorul, căci, dacă căutăm impregiurăm de factori, cari exercitează asupra societății o influență foarte rea fără ca acești factori să stea în vre-o legătură cu scoalele secundare. Escelenția Sa s'a

provocat la statistica criminală la statistica alienațiilor și la esperințele referitoare la acestea. Analisând statistica criminală vom afla că isvorul celor mai multe crime e nesocietate ear nu știința. (Așa e!) Din analisarea statisticeii alienațiilor rezultă că cei mai mulți oameni devin alienați din o prea mare speculațiune, ear nu din învățatură. (Așa e!) Dar să numim copilul pe nume! Domnul arhiepiscop are în vedere îngreunarea preste măsură a elevilor!

Eu m'am cugetat mult asupra ei cu cei mai escelenți bărbați de specialitate, căci față cu întrebarea aceasta nu e de ajuns sfatul bun — fie negațiunea sau critica cât de justificată. Recunosc și eu scăderea împreună cu îngreunarea preste măsură; întreb însă: care obiect de învățământ, din cele înșirate în §-ul 3, s'ar pute lăsa afară?

Arhiepiscopul **Samassa**: Se cere numai o împărțire bună!

Ministrul de culte și instrucțiune **Trefort**: Moralul și religiunea? (Mai multe voci în dreapta; Aceasta nu o cere nimenea!) Eu pun pe acestea același pond ca și înaltul cler. Studiile clasice? (Mai multe voci: Limba elină!) Nici aceasta nu poate rămâne afară!

Am fi ajuns la științele naturale, la așa numitele reale. Pe timpul nostru se învățau acestea numai în clasele superioare. Se pot lăsa ele oare afară din planul gimnaziilor ași, când științele naturale joacă un rol atât de mare în lume?

Vedem așa dară, că nu se poate șterge nici un obiect de învățământ. Ajutorii trebuie căutat în altă parte. Conducerea învățământului să fie bună, armonică. Tactul profesorului și măsura cuviincioasă a materialului sunt normative. Succesul instrucțiunii depinde mai departe dela profesori și dela atmosfera morală, în care trăesc.

Escelenția Sa, arhiepiscopul din Erlau, a avut drept accentuând că și educațiunea e chemarea gimnaziului.

Densul se plânge asupra patronatelor de altcum foarte onorabile, cari infundă în clasele lor câte 100—200 copii și nu se arată aplecate, a înființa clase paralele. Față cu o astfel de mulțime nu se poate realiza chemarea educațiunii.

Eminența Sa, arhiepiscopul din Calocca a dat în colorii mai vii expresiune temerilor sale. După părerea sa, catolicii n'au nici un fel de influință asupra scoalelor. Sub conducerea guvernului, respective a ministrului de instrucțiune, se află și scoale de aceea, asupra cărora are influință și legislativa. Catolicii nu sunt eschiși dela legislativă. Influența lor în casa de sus și de jos e foarte mare: ei sunt în majoritate în comisiunile pentru instrucțiune. În consiliul de instrucțiune e bine reprezentat elementul catolic și mă țin fericit, că Escelenția Sa, episcopul din Neusohl, a fost la timpul său atât de bun, și a primit presidiul.

Temerile acestea se refer firesce la scoalele curat catolice de sub conducerea ministrului.

Sunt mai multe feluri de scoale de aceea, de cari a făcut Esc. Sa, episcopul din Neusohl, amintire. Sunt scoalele ordinelor de învățământ. Cine denumesce pre profesorii acestor scoale? un drept destul de esențial. Care e autoritatea disciplinară? ear un drept esențial împreună cu influință. Scoalele acestea dispun de bani, de scoală: tot asemenea și scoalele susținute de episcopi și de cardinali.

Organizațiunea autonomă a scoalelor catolice din Transilvania se susține prin proiect. Mai sunt

scoalele susținute din fondul de instrucțiune. Asupra scoalelor acestora nu exercitează catolicii influință directă. Acestea stau sub conducerea guvernului, fiindcă fondul de studii e fondul țerei, cu toate că e prenotat pentru catolici. Afacerea aceasta ar trebui clarificată prin o lege specială. N'am de altcum nimic în contra instituirii unei autorități supreme de scoale pentru scoalele acestea.

Cardinalul **Haynald**: Cu atributele recerute!

Minstru **Trefort**: Eri am aușit pe Escelenția Sa d. arhiepiscop din Erlau șicând, că devenind proiectul lege, el dă ministrului o putere discreționară. Eu nu sunt amic al puterii discreționare: lucrul aduce cu sine, că să se de ministrului o putere, căci planul de învățământ și organizațiunea detaliată a scoalei nu se pot primi în lege.

Eu nu sunt burocrat, ci reprezentant al statului. Voi consulta pe bărbații de specialitate și cu toată divergența lor vom da totuși de puncte, în cari ne vom uni.

Cardinalul **Haynald**: Le vom și afla, numai să le căutăm!

Ministrul **Trefort**: Resultatul va fi bogat, dacă reprezentanții bisericii catolice și ai celorlalte confesiuni vor merge serioși mână în mână cu statul pe terenul învățământului public. În urma acestora rog înalta casă să binevoască a primi proiectul de basă pentru desbaterea specială. (Aprobare viuă.)

(Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Târnava mică, 13/25 Maiu, 1883. Domnule Redactor! Toată lumea românească se mișcă, numai noi Târnăveni dormim somnul cel dulce, sau, după cum ar dice cel dela „Gazeta Transilvaniei“: „dormim sub prun“. Și șicerea aceasta față cu noi s'ar pute susține, căci pruni avem din mila Domnului, și tot din mila Domnului prunii au frunze, și dacă n'ar ploua fără întrerumpere, ar fi soare, și atunci prunii ar ave umbră. Altcum stăm însă noi.

Bătuți și de Dumneșeu și de sfinți, trăim tot cu căciula în mână. Și dacă sistemul actual a produs fructe în direcțiunea croită cu sistem propriu de înalta oblađuire, apoi în ținutul Târnavei noastre se pot fali cu succesul.

Suntem sărăciți până la os — șisa poporului. De vre-o îmbunătățire doamne feresce. Contribuțiunile cele imense cresc în măsura, cu care sărăcesce bietul popor. Vre-o căți-va speculanți fără inimă exploatează nemernicia țeranului adus la sapă de lemn.

Domnule Redactor! Mi aduc aminte de starea Târnavenilor nostri înainte de pactul dualistic. Și când fac paralela între anii premergători celui amintit și între starea actuală a țeranului, mă iau fiori de moarte. Încă 10 ani sub asemenea părintească îngrijire și suntem perduți cu desevășire.

Cu toate acestea poporul nostru și în misera stare de astăzi și-au conservat spiritul viu și buna dispoziție. Și densul a ajuns la convingerea că toate relele provin dela sistemul ticălos actual. Nu arare ori auș pe bătrâni șicând, că de când suntem sub domnia ungurească, s'au schimbat și vremile. Eu încă nu sunt de eri de alaltăeri, și însumi recunosc adevărul experimentat de poporul nostru.

Comuna noastră este situată pe șesul Târnavei. S'ar crede că este scutită de esundări mai pericu-

și gândit se caut pe micul evreu, care pretindea a cunoaște părinții mei sau amicii misterioși, care veghiau asupra mea sau care i-au dat lui mandatul a mă ocroti. Imi uitasem a-ți spune, că evreul acela tocmai era aședat în Neapole, și că adese-ori l'am întâlnit; dară, a mă reintoarce în oraș imi părea prea periculos: și cu o scrisoare, adresată evreului m'aș fi putut trada. Am renunțat dară la toate aceste.

„Nu o să-ți istoresc cu deamăruntul aventurile ce le-am petrecut fugind din teritorul Neapolei. Mi-a suces a schimba vestmintele mele sdrențuite, cu altele, mai puțin compromișetoare. Cu greu găseam ceva de mâncare; populațiunea, știind că să urmăreșce ucigașul unei persoane nobile, se ferea de un necunoscut fără mijloace, și dacă n'ar fi fost femeile, care în toate țerile sunt mai curagioase și mai umane decât noi, eu ași fi murit de foame și de friguri.

„Rana mă șilea adese a mă sălășlui în unghiurile cele mai deșerte, care le puteam afla, și de multe ori aveam perspectiva, a rămâne acolo, lipsit de ori și ce căutare, nefind în stare a mă șcula, și a-mi continua drumul. Ei bine, domnule Goefle, cređi Dta că, în situațiunea aceea desperată, eu simșeam uneor un fel de bucurie, ca și când ași fi gustat începutul libertății mele recăștigate? Aerul, mișcarea, aspectul câmpurilor, peste a căror orizoane ne-

mărginite puteam șpera a trece, toate aceste, chiar și culcușul meu vârtos de pe stâncă imi aminteau proiectele și aspirațiile din vremea precând trăiam în realitate.

„În stărșit m'am apropiat, fără accident, de frontiera Statului papal, și, fiindcă n'am mers pe drumul spre Roma, ci lam încungiurat prin munți, aveam cuvântul a crede, că n'am fost observat și urmărit de nici un șpion. Eu m'am oprit într'un sat, să mă vând marfa, căci, am să-ți spun că șfiindu-mă a cerși și simșindu-mă așa iritat prin șesele refuze, până ce eram să bat oamenii, cari mă școteau brutal din casele lor, eu m'am hotărșit a mă face negustor...

„— Negustor, de ce șise dl Goefle, de oare-ce n'aveai nici o para?

„— Fără îndoială: dară eu aveam în momentul, când am fugit, un briceag la mine și acesta s'a făcut nutriorul meu. Deși nu mă ocupasem nici când cu sculptura, eu șciam bine legile desemnului, și gășind într'una din șile pe cale, o stâncă foarte albă și moale, am luat vr'o câteva fragmente, le am netezit pe loc, și apoi am tăiat din ele în momente de odihaș figuri de madone și de ângerăși, de mărimea unui deget. Peatra sau mai bine șis, creta aceasta, fiind foarte ușoară, puteam duce vr'o cinci șeci din micile aceste obiecte cu mine, care le vindeam trecând pe la arândași și pe la casele țeranilor

cu cinci sau șese baioci piesa. Ele aveau de șigur valoarea aceasta, și eu aveam pâne. „Reeșind cu industria aceasta, două șile eu am șperat a-mi vinde tot depositul într'o și de țerg, în satul, în care mă aflam; însă de oare ce aveam pușini cumpărători din cauza concurenței ce-mi făcea un Piemontez, care purta un stalagiu mare cu figuri de ghips turnat, mi-a pleznit prin minte a mă aședa pe pământ și a-mi prelucra peatra cu briceagul în față populației, în curând adunate în șirul meu. De aci încolo am avut succesul cel mai mare. Repeșimea și doară și șimplicitatea lucrării mele, încanta impregiurimea. Acești oameni buni, în deosebi femeile și copiii șși esprimau mirarea și plăcerea lor, de imi făcură din Piemontez, rival jalus și iritat. Acesta s'a adresat de mai multe ori cu grobianități cătră mine, fără ca eu să perd răbdarea. Eu vedeam bine că el caută ceartă spre a mă face să plec, dară eu m'am mulțămît al batjocori șicându-i să facă și el statuette de aceste, și să arete talentele sale societății. Pentru aceasta fui tare aplaudat. În Italia poporul cel mai de rënd iubesc tot ce seamănă a artă. Concurentul meu fu batjocorit și tratat drept mașină stupidă, precând mie mi se atribuia cu mare șgomot titlul de artist.

(Va urma.)

loase. Cu toate acestea ea a fost pusă la grea cercare. În 5/17 Maiu s'a descărcat spre pădurea de asupra satului o ploaie mare, ne mai pomenită din bătrâni, s'a umplut toate pâraele cu apă, pe la meadă și au umplut comuna cu apă, spart'au garduri, edificii, tot ce a întelnit în cale, și a făcut pagube ne-spuse. Oameni nu s'au periclitat, ne ajunge însă paguba materială.

Pe lângă toată ticăloșia, în care ne aflăm, avem și momente de distracție. Este în apropierea noastră o comună locuită în mare majoritate de unguri. Și încă ce felii de unguri! Adăpați în preponderanță cu ideile Kossutianului „Ellenzék” din Cluj, și fricoși preste măsură, trăesc în halucinațiuni și văd numai români cu armele în mână dinaintea ochilor lor. Așa mi se spuse zilele trecute că românii de preste munți voesc să treacă la noi, se înțelege cu ajutorul muscalului. Altcum nici că se poate. Eu în simplitatea mea de om dela sat am isbucnit în ris și am zis: de! cine scie ce este scris în cartea vieții.

Dintr'altele noi stăm rău cu ale noastre. Și mai ales cu scoalele. Constat numai faptul și nu voi scruta nici cauzele, din cari provine răul, nici măsura, în care ne bântue el. Căuzele pot fi multe și varii, o asemenea cauză ar pute dice cineva că este serăcia chiar. Încă odată mărturisesc că nu voi scruta cauzele. Constat însă că serăcia nu contribuie întru nimica. Și dacă e vorba să curmăm răul, dacă e vorba să ne salvăm scoalele trebuie să se facă *investigație din partea inspecției noastre scolare supreme*. Eu nu voi pune temeiul pe rapoartele inspectorilor nostri districtuali, mai ales când știu că sunt comune cari cu decile de ani n'au dat față cu domnul protopop, și cari au scoală de peatră și învățătoriu de lemn.

Asemenea stăm rău și cu bisericile. Ne mângăem însă cu speranța în rezultatele ce așteptăm dela esactoratul introdus nu de mult și dela zelul, cu care lucră sinodul pentru asigurarea averilor bisericesci.

Stăm de tot rău însă în ce privește organizarea politică. Eu o spun franc fără șovăire și nu voi fi de părerea celor ce afirmă, că e mai bine să nu ne descoperim slăbiciunea ca dușmanii noștri să ne creadă mai tari. Sunt popă românesc și am învățat din scripturi că recunoascerea păcatului e primul semu de îndreptare.

Pre la noi nu se scie de mai sunt sau ba români pe acest pământ. Domn de român n'am văzut de nu scim când. Unde și unde câte un preot serac se mai prenumără la „Telegraful Român” ori „Gazeta Transilvaniei” după cum adevă respectivul e ortodox sau unit. Dic cei seraci, căci cei cu avuție nu-și prăpădesc banii pe asemenea ciguri-miguri.

În toate oficiile avem tot unguri de soi și de caracter. Nu e de mirat că stăm rău: avem administrație cam asiatică, după cum dicea un magnat de ungur în dieta țerei.

Și la acești ciorogari poporul nostru le ia căciula din o depărtare de 1/2 kilometru și nu i mai slăbesce din: „Măria Ta!”

Așa stăm noi Têrnăveni. Din timpurile feudalismului am adus cu noi drept ereditate umilința, și umiliți sîntem și acuma. Umiliți, căci la noi străbate cu greu lumina. Ne vom lumina însă și noi pe lângă toate apăsările sistematice, căci credem în prudența conducătorilor noștri, și sperăm că înalta stăpânire și va veni în ori dela sine și nu va aștepta să o aducem noi. . .

Deocamdată atâta de pe Têrnăvă, ca să scie lumea că și noi mai trăim sub binecuvântata stăpânire a „sdrobotoriului de naționalități” secundat de înțeleptul său ministru de culte și instrucțiune.

Têrnoveanul.

Sântul Sinod.

Sâmbătă trecută s'a deschis la București sântul sinod. Reproducem discursul de deschidere al metropolitului-primat, fiindcă între alte părți de interes general discursul conține una, care ne privește și pe noi. Eată discursul:

Prea sântiți Frați! Și acum ca tot-deauna, cu ocazia deschiderii sesiunii de primăvară a Sântului Sinod, mă cred fericit aflându-mă în mijlocul Fraților Voastre, a vă ura bună venire.

Sunt multe și felurite nevoile care privesc biserică Națională și organizarea ei; ne stă prin urmare un întins câmp de activitate. Mă cred dator însă, în interesul unității de vederi și de conlucrări spre acelaș rezultat, a vă atrage atențiunea mai cu seamă asupra următoarelor cestiuni, a cărora rezolvare se așteaptă mai de mult timp și cu multă ardoare atât de cler precum și de credincioși în genere.

Trebuie să punem o stavilă înmulțirii preste măsură a preoților, și în acelaș timp să răspundem

cerințelor timpului de a avè cler mai luminat obli-gând pe seminariștii candidați de preoție să aibă un curs de învățatură măcar de șapte clase.

Trebuie să luăm cuvenitele măsuri ca Proiectul pentru îmbunătățirea soartei materiale a Clerului, votat deja de Senat, să devină cât mai neîntârziat o lege, care să creze și să asigure bisericeii, cel puțin pe viitoriu, o soartă mai bună.

Trebuie să chibzuim asupra măsurilor ce ar fi de luat ca să înceteze o dată anarhia ce provoacă actualele Epitropii față cu chiriarchiile respective; încât bisericășii sînt aproape ași perde consciința canonică de drepturile și datorii lor.

Trebuie să grăbim cu revederea măcar a celor mai necesare dintre cărțile serviciului divin, spre a putea răspunde legitimelor așteptări de a se vedea editându-se cu caractere străbune, în anul acesta măcar Orologiul. Dar fiind că odată cu schimbarea literilor au a se face, după cum știți, și oare-care îndreptări în cuvinte și în construcție pentru redarea mai corectă a originalului, *ear prin aceste îndreptări recunoscute ca necesare ar resulta o deosebire între cărțile bisericesci ce se vor întrebuința aci și între cele ale fraților noștri din Bucovina și Transilvania și astfel ar înceta uniformitatea de până acum, la care trebuie se ținem cu toții, — părerea noastră este, ca înainte de a da aprobarea noastră pentru tipărire, să poftim și pe Prea sântiții noștri confrați de a și da părerea lor prin delegați, dacă și întru cât consimt și Frățiile lor la îndreptările propuse de comisiunea noastră ca astfel să se păstreze și pe viitor unitatea bisericeii Române.*

Publicând „România liberă” acest discurs adauge următoarea reflexiune:

„La această propunere, în tot cazul fericită, a P. S. Sale mitropolitului Primat, am observa un lucru. Dacă va intra în înțelegere cu biserică națională de peste munți pentru revisuirea cărților bisericesci, să nu între numai cu episcopii strict ortodocși ci și cu capii bisericeii românescoi greco-catolice căci revisia cărților bisericesci e o chestie de rit și nu de dogmă și este știut că în ce privește ritul biserica românească greco-catolică de peste munții este întru toate aceeași cu a noastră.”

Încât pentru episcopii gr. cat., avem bănuială, că dacă între dênșii va fi numai unul care să nu consimtă a avè amestec cu „schismaticii”, cum numesc ei pe frații lor, nu vor cuteza a participa la revisiunea cărților bisericesci. Aceasta ar fi și contra scopului de a fi așa numitul greco-catolicism numai o stare de tranziție cătră papism. Clerul rom. cat. din Ungaria ar pune toate în mișcare îndată ce ar afla de contactul cu „schismaticii” spre a paralisa împreună lucrarea.

Varietăți.

A. S. imp. Archiducele Albrecht a sosit aseară, aproape de șapte oare, și a tras la hotel „Neurhrer” îndată după sosirea A. Sale, Escel. Sa archiepiscopul și metropolitul nostru Miron Romanul și membrii consistoriului și ai corpului profesorilor seminariului Andreian, din cler, au fost primiți spre bineventarea înaltului oaspe. După aceea a urmat clerul rom. cat. și alte autorități civile. — Localitățile publice sînt decorate cu flamuri — Alteța Sa imp. pleacă de seară mai departe.

* (Postal. Pentru stațiune de magistru postal în comuna mare Ogna-Dejului, comitetul Solnoc-Dobăca, s'a deschis concurs. Pe lângă contract și cauțiune de 100 fl bani numerați, emulamentele de care se va bucura obținătorul postului sînt 150 fl salariu, 40 fl paușal de cancelarie și 180 fl. de transport. Pozițiunile au a se adresa la direcțiunea reg. a postelor în Sibiu.

De asemenea se deschide concurs pentru stațiune de magistru postal în Demenihața, comitatul Mureș-Turda, pe lângă condițiunile de mai sus. Emulamentele aici sînt 120 fl. salariu, 40 fl. paușal de cancelarie și 319 fl paușal de transport.

* (Persecuțiuni fără sfârșit). Din Zarand avem o corespondență mai lungă plină de întreprinderi, care, în alte împregurări, te ar face să riți cu hohot. Din corespondențe se vede nătângia, cu care se caută sub toată cucuta câte un român revoluționar. Până și inscripțiunile de prin locurile, unde oameni se ascund pentru neputințele trupesci, încă se fac obiect de persecuțiune. Obiectul cel adevărat al persecuțiunii însă se vede a fi gimnasiul românesc din Brad, cărui ddor maghiari pare a le fi venit pofta ai stinge viața. Vom publica corespondența în nrul viitor.

* (Almanachul) societății „România Jună” a eșit de sub tipar și se află de vânzare la societate în Viena, VIII Lange Gasse Nr. 4 cu prețul de 2 fl. pentru Ungaria și 5 lei pentru România și străinătate, afară de porto (15 cr. pentru Austro-Ungaria și 70 de bani pentru România). Fără de a întinde

vorba multă, cartea aceasta este un buchet foarte frumos de lucruri alese dela mai mulți aleși ai națiunii române pe câmpul literar; merită să fie pe masa fie-cărui cărturar român.

* (Maialul junimei dela academia de drepturi) va fi în 6 Iunie n.

* (Esamen de stat la academia de drepturi din Sibiu.) Dnul Nicolau Comșa, stud. jur. a IV s'a supus în Lunea trecută (28 Maiu st. n.) esamenului al doilea de stat cu succes foarte bun. Gratulăm junelui nostru pentru diligență cu atât mai mult, cu cât dînsul s'a supus la acel esamen — ca nimenea altul din foștii studenți, de când există academia — înainte de termin, cu toate că în timpul din urmă îl coplesise o boală grea. Dorim să aibă mulți imitatori.

Societatea limbilor romane.

Ședință solemnă.

Societatea pentru studiul limbilor romane a ținut Duminică la Montpellier în marea sală a palatului de justiție, pusă cu graciositate la dispoziția sa de d. prim-președinte Penchinat, ședința solemnă a concursului al patruea filologic și literar. Cu mult mai înainte de oarele două, invitații societății și persoanele cari aveau bilete răspunseră la apelul orgonizatorilor acestei întruniri. D. primar al orașului Montpellier, d. prefect de Hérault, d. președinte al consiliului general precum și un mare număr de magistrați și de consilieri de curte, dnii decani ai facultăților de drept și de medicină, d. decan al facultății de științe, dnii directori al scoalei de farmacie și al scoalei de agricultură luaseră loc în giurul biroului, care era compus de dnii Ferdinand Castets, decan al facultății de litere și președinte al societății limbilor romane; F. Mistral, președintele societății Felibrige; Arsène Darmesteter, profesor la facultatea de litere din Paris; C. Revillout, raportor al comisiunii de filologie; Paul-Jules Itier, raportor al comisiunii de proză, și F. Donnadieu, vice-președinte al societății arheologice din Béziers, raportor al comisiunii de poezie.

Rar s'a văzut în orașul Montpellier un număr atât de mare de romaniști și de felibrii. Să semnalăm în iuteala condeiului următoarele persoane: Alphonse Tavan, autorul din Amour e Plour; Auguste Fourès, din Castelnauary; Camille Laforgue, președintele filialei din Languedoc; comitetele de Toulouse-Lautrec, președ. filialei din Aquitaine și unul din cei patru-deci ai Academiei Jocurilor Florali Aclille Mir, din Carcassonne; Charles Britague, din Marsilia; Hippolyte Guilibert; baronul de Meyronnet, din Saint-Marc; Charles de Gantelmi d'Ille și Charles Joret din Aix; baronul Charles de Pourtoulon, directorul lui „Revue du monde latin”; Naugnier, învățatul archeolog din Béziers; Ioseph Durand de Gros, unul din filologii cei mai autorizați din meadă-di a Franciei; Justin Perpratz, din Perpignan Martin din Nimes, necomparabilul dîcător al fabulelor lui Bigot, și Prax dia Alzoune, nu mai puțin de neimitat ca și el în dicțiunea unui roman carcasones, cunoscut în tot Languedocul de sus: „Lou Lutrin de Lader,” de Achiller Mir.

Ședința s'a deschis printr'un discurs foarte aplaudat al dlui Ferdinand Castets și s'a închis printr'un alt discurs, — acesta în provansal, — al dlui M. F. Mistral. Raporturile dlor Itier și Donnadieu au fost primite cu cea mai mare favoare. Acela al dlui Charles Révillout era scris cu autoritatea cunoscută a tot ce ese din peana eminentului profesor. S'a constatat cu plăcere la cetirea acestui raport premiut de 5 sute franci acordat unuia din cei mai renumiți filologi ai Italiei, d. Canello, profesor la universitatea din Padua D. Zeite de Vasconcellos, din Oporto (Portugalia), a obținut premiul de trei sute franci oferit de orașul Montpellier celei mai bune lucrări de limbistică scrisă de un filolog străin.

S'a aplaudat foarte mult numele dlui LL. J. Fiat, cancelar al consulatului Franciei la Bassorah (Turcia din Asia) cărvia i s'a acordat două medalii de argint, una pentru o traducere provansală a Grădinei trandafirilor, de Saadi, vestitul poet-filosof al persiei, și alta pentru un Dicționar al limbei de meadă-di a Franciei, clasată după ordinea rēdăcinilor.

Este un obicei general în toate întrunirile romaniștilor sau felibrilor de a aduce cu sine sau de a trimite ca scusă în cas de nevenire, publicațiuni poetice și literare tipărite cu această ocaziune. Astfel societatea limbilor romane a mulțămît vice-președintelui său onorar, d. Ernest Monaci, profesor la universitatea din Roma, pentru un frumos album eliotpic în folio, reproducend cele mai vechi tecete ale idiomelor romane din Francia meridională și Italia. D. Aguiloy Fuster, bibliotecar la universitatea din Barcelona, adresase câte o tipăritură în caractere gotice și cu ornamente roșii a operei *Libre del ordre de cavaleria* de Raymond Lulle, vestitul scolastic maiorchin; președintele, vice președintele și secretarul filiei catalane a societății Felibrige. Dnii Louis Cutchet, Montserrat y Archs și Mathén y Forxellt au exprimat prin depeșe simțimintele poezilor catalani și valencieni. Printr'o atențiune delicată, ei făcuseră ca telegrama să fie contra-semnată de președintele Academiei regale din Barcelona; Acadele acestui oraș, cei din Valence și din Girone s'au scusat cătră d-nii Castets și Camille Laforgue, că n'au pu-

tut unde se aflau a întreprinde călătoria literară la Montpellier.

Mai mulți romaniști din Germania și Austro-Ungaria dñii Emile Lévy, din Fribourg; Karl Bartsch, din Heidelberg; Windelin Foerster, din Bonn; Stengel, din Marbourg; Schuchardt, din Gratz, au trimis scrisori de aderare și de părere de reu afirmând astfel rolul filologic pe care orașul nostru a știut să-l creze de la stabilirea societății limbilor romane. D. abate Giuseppe Spera profesor la Cava dei Tirreni, a scusat lipsa sea adresând membrilor congresului o poemă italiană: „Il Conte Verde“ în care narează faptele mari ale celor dintâi duci ai Savoiei. Eminentele umaniste a dedicat această operă regelui și reginei Italiei, și a rezervat întâile sale exemplare pentru aderinți la ceea ce el numea neesact, dar cu multă bună-voință cele de al doilea serbători latine ale Languedocului.

Să semnalăm încă misiva unuia din cei mai buni poeți rumoși din Engadine, d. Jean Mathis din Samaden, foarte frumoase și foarte elocințe scrisoare de aderare a episcopului din Montpellier. Sperăm că vom putea s'o reproducem. Acea a d-lui Michel Bréal, membru al institutului, ale cărui vechi simpatii pentru orașul Montpellier și studiile sale limbistice sânt cunoscute: a dlui Lespy, care a tipărit un bogat dicționar al limbei vechi și moderne din Béarn, a dlui Tamizey de Laroque: gloria amabilă și enciclopedică a erudițiunii franceze și meridională, a dlui abate Ferand, profesor la micul seminar din Cordeaux — un nume care are în curând să fie pus alături cu cele mai mari din Provence a dlui abate Joseph Roux fericitul și deja popularul emul al abatelui Ferand: a dlui Morel șef de cabinet al ministrului instrucțiunii publice: a președintelui asociațiunii de excursiuni catalane, din Barcelona, etc.

Faptul însemnat al ședinței de Duminecă a fost citirea de d. comite de Toulouse-Lautrec, a versurilor în limba franceză din secolul XVI, adresate de „M. S. Regina României dlui de Berluc-Perussis, din Aix în Provence.

Sântem fericiți a reproduce aci aceste strofe cari, prin delicatețea, rara distincțiune și puritatea limbei, pot să fie laudate de numele cele mai înalte ale literaturii noastre naționale.

Eacă traducerea francesă a versurilor provansale, pe cari d. de Berluc-Perussis le adresase Reginei României, în timpul scurtei șederi la Sestri Ponente, aproape de Genua, adevărată la porțile Italiei:

Dona Carmen Sylva.

(Acesta este pseudonimul Reginei României.)

În umbra luminată și dulcea pace, — acolo în grădinele lui Spinola, — sub liliacul vesel se ascund — geniul nobil și grația minunată.

Dar noi, aici, de vederea d-voastră, — Deamună am voi să ne săturăm. — Vedeți Provence, care suspină după d-voastră! — Ah! ați fi făcut îndată cucerirea d-voastră aci!

Dela București până la Paris, — sînțeți regină, sînțeți împărăteasă — unni popor mândru, sufletele înalte;

Și fără legi, fără soldați, — Carmen are ca subiect ce iubesc — Datoria, Idealul și Arta.

Porchères (Basses-Alpes), 9 Aprilie 1883.

Eacă și răspunsul Reginei României trimis dlui Berluc-Perussis:

Lors vous me faites, Chevalier,
Bien beau domaine!

Jamais n'y pourrai m'ennuyer,
Ni, dans un soupir, regretter
Mon sort de Reine!

De jolies fleurs me couronnez;
De liens d'étoiles,

De fils de vierge m'entourez:
Mon preux, au soleil dérobez
Traine royale!

Mon col a d'arc-en-ciel un jet
De fleurs tremblantes;

Pour serviteurs, chardonnerets;
J'ai pour pages les feux-follets,
Lueurs dansantes!

De hautes âmes, est ma cour
Bien composée!

De chansons, pour dames d'atours,
De nobles preux, de troubadours,
Suis entourée!

De claires pensées est mon char,
Et, sous la voûte

Du ciel, le mien domaine est l'art,
Le beau, le devoir, et je pars
Et chante en route!

Mais lorsque dans vos près, vos toits
Mon regard plonge,

Je ressens soudain un effroi:
Mon âme a voyagé sans moi

Comme en un songe!

Mon royaume est trop grand, trop beau!
Dans la nature

Perdue, je ne suis qu'un oiseau
Caché, mon faible chant ne vaut

Qu'un doux murmure!

Elisabeth.

Villa Spinola, Sestri-Ponente, près Gênes (Italie), 12 Avril 1883.

Versurile dlui de Berluc Perussis și ale Reginei României au fost primite cu aplauze unanime. Tineră și învătăta suverană fusese învitată de societatea limbilor romane la solemnitatea dela 13 Maiu, dar s'a scusat prin depeșă următoare, care a fost citată de d. F. Castets:

„Roque-Férier, secretar al societății limbilor romane, Montpellier:

„Maiestatea Sa Regina României mă însărcinează să exprim Societății limbilor romane și Societății Felibrige, viile sale păreri de reu că nu poate să vină la Montpellier pentru a asista la celebrarea Jocurilor Florale ale Languedocului.“

M. Obedenaru

prim secretar al legațiunii României
pe lângă regele Italiei la Roma.

„Românul“ după „Messenger du Midi“

Loterie.

Mercuri în 29 Maiu 1883.

Sibiu: 17 75 1 65 35

Bursa de Viena și Pesta.

Din 26 Maiu n. 1883.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	120.35	120.30
Renta de aur ung. de 4%	88.65	88.55
Renta eng. de hârtie	86.95	86.85
Imprumutul drumurilor de fer ung.	137.50	137.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	91.65	91.25
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	112.75	112.75
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	99.30	99.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	99.75	99.50
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	98.30	98.25
Obligațiuni urbariale temeșane de	98.50	98.75
Obligațiuni urb. temeș. cuasulă sorțire	99.—	98.—
Obligațiuni urbariale transilvane	96.—	98.75
Obligațiuni urbariale croato-slavonice	99.—	99.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimeii de vin	99.—	97.50
Sorți de stat dela 1860	144.50	144.69
Sorți unguresci cu premii	114.25	114.50
Sorți de regulara Tisei	109.60	109.75
Acțiuni de bancă austro-ung.	838.—	837.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	296.50	295.25
Acțiuni de credit austr.	300.—	299.25
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.50	78.50
Datorie de stat austr. în argint	79.10	78.45
Renta de aur austriacă	98.—	98.75
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	100.00	100.30
London (pe polița de trei luni)	120.05	120.05
Galbin	5.66	5.66
Napoleon	9.51	9.50
100 marce nemșeci	58.50	58.55

Nr. 47. [421] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea stațiunii a treia de paroch clasa I. devenită vacantă în parochia dela biserica română ort. răs. cu hramul S. Nicolae din preurbul Brașovului, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare a acestui concurs.

Emolumentele sânt:

1. Salar anual fics din cassa bisericeii 600 fl. v. a.
2. Relut de cartir din cassa bisericeii anual 150 fl. v. a.
3. Venitele stolari anual circa 450 fl. v. a.
4. Drept de pensiune după staturile esistente.

Nota. În anul dintâiu al funcțiunii sale are parochul ales a se conforma §-lui 8, din regulamentul congresual pentru parochii din 1878.

Concurenții la acest post de paroch au se producă următoarele documente:

- a) Că sânt români de religia gr. orientală.
- b) Că au purtare morolă bună
- c) Că au absolvat gimnaziul și au depus esamenul de maturitate.
- d) Că au absolvat cursul teologic la un institut teologic român-gr. or.
- e) Că au depus esamenul de calificare preoțească.

Parochul ales este obligat a se conforma regulamentelor, instrucțiunilor și datinilor dela această biserică după dispozițiunile comitetului parochial.

Concurenții sânt obligați până la finirea termenului de concurs a se presenta în biserică, a cânta și a ține o predică de probă.

Suplicile de concurs sânt a se așterne la Domnul protopresbiter local Iosif Barac.

În conțelegere cu domnul protopresbiter.

Brașov, 15 Maiu 1883.

Comitetul parochial:

David Almășanu m. p.,
președinte.

Nr. 79 [422] 1—3

CONCURS.

În urma decisiunii și a sentinței Prea Venerabilului Consistoriu Arhidiececan ddo. 10 Martie a. c. Nr. 434. B. se escrie al 2-lea concurs pentru vacanta stațiune preoțească din Sibot (Alkenyér) de clasa a II-a cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în jurnalul „Telegrafului Roman“.

Emolumentele sânt următoare:

1. Pământ arătoriu „porțiune canonică“ de 15 jngere clasa I și II.
2. Din cassa alodială 200 fl. v. a. anual.
3. Dela 280 case câte una și de lucru.
4. Stola îndatinată.

Doritorii de a ocupa această stațiune preoțească sânt poțitiți așescerne cererile lor în sensul statutului organic și al regulamentului pentru pa-

rochii din 1878 la subscrisul în termenul sus indicat.

Orăștie, 16 Maiu, 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolau Popoviciu m. p.,
protopresbiter.

Nr. 62. [417] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa a III Grind-Cristur în protopresbiteratul Turdei, se escrie concurs până la 7 Iunie st. v. a. c.

Emolumentele sânt:

Porțiunea canonică pentru preot 13 jugere clasa I-ă într'o masă, folosindu-o în tot anul; Dela 65 familii câte o felderă de cucuruz cu grăunț a 16 cupe; Tot dela acele familii câte o și de lucru; Venitele stolare obișnuite și casa parochială.

Doritorii de a ocupa această pa-

Subscriptione

[423] 1—1

la 300 acțiuni de câte 100 florini ale societății anonime „FURNICA“ cassă de economii în Făgăraș.

Spre a mulțami una din cele mai simțite trebuințe ale populațiunii din Țeara-Oltului, subsemnații ne-am constituit în sensul §. 150 al legii comerciale, într'un comitet, ca să înființăm în Făgăraș un institut de bani.

Eată programul întreprinderii noastre:

Numele societății este „Furnica“ cassă de economii în Făgăraș. Scopul ei este a da împrumuturi și a primi depuneri spre fructificare și prin aceasta a contribui la dezvoltarea economică a populațiunii rurale din comitatul Făgărașului, Capitalul social este de 30,000 florini împărțit în 300 acțiuni, de câte 100 florini. Societatea se înființează pe timp nedeterminat. La subscrierea capitalului se plătesc 10% de fie-care acțiune, 20% se vor plăti în 30 zile dela ținerea adunării generale constituante; restul, când se va cere prin Direcțiunea societății.

Învităm deci prin acesta la subscrierea capitalului social. Subscriptionea se face în ziua de 31 Maiu a. c. stilul nou în Făgăraș la comitetul subsemnat, piața Făgărașului Nr. 558 dela 8—12 oare înainte — și dela 3—6 oare după amiază, și în Sibiu la „Albina“ institut de credit și de economii în oarele de birou (dela 8 până la 2 oare), când rezultatul subscripțiunii ar întrece numărul ficsat de acțiuni se va face o reducere proporționată. În fine se adaugă cum că pentru ratele de acțiuni plătite înainte de termen societatea bonifică 5% interese acționarilor săi.

Făgăraș, 24 Maiu 1883.

Comitetul pentru fondarea societății „Furnica“ cassă de economii în Făgăraș.

Alesandru Micu m. p.,
Vicarin foraneu arhiepiscopesc al Făgărașului.

Basiliu Stanciu m. p.,
căpitan c. r. în pensie, în Viștea inferioară.

Nicolau Cosgarea m. p.,
căpitan c. r. în pensie în Făgăraș.

Ioan Roman m. p.,
advocat în Făgăraș.

Harin Duvlea m. p.,
advocat în Făgăraș.

Visarion Roman m. p.,
director esecutiv al institutului „Albina“ în Sibiu.

rochie vor avè ași așterne petițiunile instruite conform statutului organic, și regulamentului pentru parochii la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul amintit mai sus.

Agârbiciu (p. u. Gyéres) 1 Maiu 1883.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Simeon Pop Moldovan m. p.,
protopresbiter

Nr. 352—1883

[420] 1—2

Publicare de licitațiune.

În 23 Iunie a. c. stilul nou la 11 oare ante-meridiane se va ține în cancelaria subscrisului comitet (Strada urezului Nr. 6.) licitațiune minuendă pentru edificarea unei scoale elementare cu 4 clase la Tjo hanul vechiu, comitatul Făgărașului.

Aceasta se aduce la cunoștința publică cu adausul, că fie care licitante e obligat a depune 5% a sumei de esclamare de 8734 fl. 96 cr. v. a.

Oferte în scris provădute cu vadiu se primesc până la începerea licitațiunii.

Planul preliminarului și condițiunile de clădire se pot vedè în tot timpul în susnumita cancelarie.

Sibiu în 28 Maiu 1883.

Comitetul administrării de fondul scolar al fostilor grănițeri din regimentul I. român.

Publicațiune.

Din partea subscrisului comitet parochial prin aceasta se aduce la cunoștință, precum că zidirea bisericeii greco-orient. din Petrilla, comitatul Unedoarei, cercul Jiu, a cărui preț de strigare, afară de lemnele necesare, e 11,300 fl. 74 cr. v. a. — în 26 Iunie 1883 st. n. pe lângă licitare verbală și oferte închise se va ține licitațiune publică în comuna Petrilla.

Ceea ce se aduce cu aceea observare la cunoștință că licitanții condițiunile de licitațiune și planul de zidire le pot vedè în termenul acesta ori și când în cancelaria notariatului cercual din Petrilla.

Petrilla în 25 Maiu 1883.

[419] 1—3 Comitetul parochial gr. or.